

Axel Kristensen: Jeg må vel ikke engang sige, at jeg er glad for denne afbrydelse. Det afgørende er, at der hverken i det støttede eller det ikke-støttede byggeri ved det, der nu sker, bliver nogen kontrol med lønglidningen. Hvis man altså tager jernindustrien og hele byggeriet ud, bliver der tale om så store områder uden kontrol med lønglidning, at man må være meget, meget bange for, at det slet ikke bliver effektivt.

Må jeg endvidere gøre den bemærkning, at i lovforslaget om pris- og avancestop, § 1, stk. 4, står der, at den bruttoavance, som man binder, er forskellen mellem salgspris og direkte udgifter til råvarer, hjælpe-materialer og produktiv arbejds løn. Det vil sige, at der i den bundne bruttoavance ikke indgår forrentning og afskrivning og lønninger til f. eks. et rationaliseringspersonale, som ikke er direkte løn; der indgår heller ikke vedligeholdelse, hvor udgifterne dog meget vel kan være stigende i den periode med de lønstigninger, vi står over for, med pristalstillæg o. s. v., hvor vi kommer op på lønstigninger på mindst 1 milliard kr.

Endvidere er det heller ikke tilladt at medtage forrentning og afskrivning af forbedringer af produktionen. Det vil sige, at en virksomhed, der har en lav bruttoavance i dag, fordi den ikke er godt nok indrettet og derfor må investere penge i forbedringer, hvorved den får en større avance, som skal betale disse forbedringer, ikke uden videre kan indregne pengene til forbedring i sine priser; så skal man ned-sætte sine priser og får altså ikke forrentet og afskrevet disse nye anlæg. Man kan selvfølgelig søge tilladelse dertil, men man er underkastet vilkårlighed; man har ikke på forhånd ret til det. I lovforslaget nævnes disse ting, men kun, hvor man angiver direktiver for et område. Den enkelte virksomhed vil efter denne ordning være retsløs på dette område. Dette kan ikke være rimeligt og fornuftigt, og det må da være noget, man kan tale om i et udvalg.

Jeg nævner disse enkeltheder — som kan synes relativt små inden for den store helhed — for at vise, at vi må gennemgå disse lovforslag med meget stor omhu, hvis vi ikke skal gøre skade på en række punkter.

Det vil af det, jeg her har sagt, forstås,

at vi er nødt til nu nøje at gennemdrøfte dette og de mange problemer, der knytter sig dertil. Vi vedstår vor pligt til at tage et medansvar, men forudsætter selvfølgelig, at de foreliggende lovforslag ikke er et diktat. Vi nærer lige så stor interesse for de lavtlønnede, som regeringen og dens partier gør det, men det må være rimeligt at gøre opmærksom på, at det foreliggende lovforslag drejer sig om organiserede arbejdere med kollektive overenskomster, og der er mange, mange mennesker i Danmark, der har en lavere indtægt end de mennesker, som man inden for disse områder vil kalde lavtlønnede.

Det bør da også siges, at f. eks. 250 kr. om ugen — nu taler man vist om 275 kr. om ugen — som betegnelse for de lavtlønnedes niveau, hvilket giver en årsindtægt på 13.000 kr., for en ugift dog ikke kan betragtes som så forfærdelig dårligt. Endvidere er der mange steder, hvor både manden og konen har indtægter, så de har en betydelig større årsindtægt; men jeg erkender blankt, at jeg ikke forstår, hvorledes en familie med børn skal kunne leve af den indtægt — jeg erkender det, for jeg har aldrig selv skullet leve af så lidt, og jeg beundrer dem i og for sig for, at de trofast og slidsomt holder deres ting i orden på dette grundlag. Men der er så stor forskel på de mennesker, der har denne indtægt, at det er meget svært at sige, om man gør noget vældig godt ved ukritisk at bestemme, at alle på basis af et gennemsnitslønniveau skal have deres løn hævet i en situation, hvor det er vigtigt at undgå lønstigninger, fordi vi ønsker at få levestigninger i stedet for lønstigninger. Derfor er det, mit partis formand har spurgt, om det dog ikke var rimeligere i en sådan nødsituation at klare det over børnetilskud o. lign., for det er da helt åbenbart, at i den periode, hvor familier har børn, er deres udgifter væsentligt større end i andre perioder af deres liv.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen afviser. Han skal ikke have klaret dette ved sociale foranstaltninger; men det ærede medlem står samtidig og siger, at når han kan acceptere forslaget, er det, fordi der er tale om visse sociale foranstaltninger: efterløn og sygedagpenge o. lign. Det forekommer mig at være temmelig inkonsekvent.

Jeg gentager, at vi fuldt ud forstår, at